

บรรณานุกรม

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2496

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

พระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุม
น้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2526

พระราชบัญญัติระเบียบแบบนักเรียน พ.ศ. 2551

พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติจัดระเบียบการจอดรถในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528

พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช 2475

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- พระราชบัญญัติผลิตภัณฑ์สมุนไพร พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510
- พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2547
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2496
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521
- พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498
- พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
- พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457
- พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. 2542
- พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. 2537
- พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. 2525
- พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2496
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537
- พระราชบัญญัติสถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540
- พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548
 ระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการจัดทำและการพิจารณาร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับ
 หรือประกาศโดยกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. 2522

คำพิพากษา

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ. 17/2545
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ. 26/2546
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ ฟ. 40/2549
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 61/2549
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 22/2551
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 230/2553
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 422/2553
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 732/2555
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 773/2555
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 764/2556
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 165/2562
 คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อร. 285/2566
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 118/2544
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 540/2547
 คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ 550/2547
 คำพิพากษาศาลปกครองที่ 47/2565
 คำพิพากษาศาลปกครองที่ 1886/2566

กฎหมายต่างประเทศ

Constitution de 1958

Greater London Authority Act 1999

Statutory Instrument Act 1946

The Basic Law

Greater London Authority Act 1999

Grundgesetz Für die Bundesrepublik Deutschland 1949

หนังสือ

กองหลักนิติบัญญัติ. (2565). *แนวทางในการจัดทำร่างกฎกระทรวง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2558). *หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน. คณะกรรมการอิสระว่าด้วยการส่งเสริมหลักนิติธรรมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการวิชาการว่าด้วยหลักนิติธรรมแห่งชาติ คณะอนุกรรมการบรรณาธิการหนังสือหลักนิติธรรม. (2558). *หลักนิติธรรม The Rule of Law ความหมาย สาระสำคัญ และผลของการฝ่าฝืนหลักนิติธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจริญรัฐการพิมพ์.

ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์สานต์. (2540). *กฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง*. กรุงเทพฯ: จีรัชการพิมพ์. ชาญชัย แสงศักดิ์. (2528). *กฎหมายมหาชน : ความเป็นมาและปรัชญาของกฎหมายมหาชน*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2551). *กฎหมายปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2564). *ศาลปกครองและการดำเนินคดีในศาลปกครอง* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาวิชากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.

ทัชชฌัย ฤกษ์สุด. (2551). “ศักดิ์ของกฎหมาย” ใน *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2548). *หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2563). *หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2564). *หลักกฎหมายมหาชน หลักนิติธรรม/นิติรัฐ ในฐานะ “เกณฑ์” จำกัดอำนาจรัฐ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

_____. (2555). *หลักพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

บวรศักดิ์ อุวรรณ โน. (2538). *กฎหมายมหาชน เล่ม 3 ที่มาและนิติวิธี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- _____. (2543). “ที่มาของกฎหมายมหาชนและหลักความชอบด้วยกฎหมาย” **คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาวิชากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ประยูร กาญจนกุล. (2523). **คำบรรยายกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. (2526). **กฎหมายแพ่ง: หลักกฎหมายทั่วไป**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2555). “นิติปรัชญา”. **โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2531). **กฎหมายมหาชน เล่ม 2 หน่วยที่ 10**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานิตย์ จุมปา. (2548). **ศักดิ์ของกฎหมายกรณีกฎหมายศักดิ์ต่ำกว่ายกเลิก หรือแก้ไขกฎหมายที่มีศักดิ์สูงกว่า**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2555). **ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมาย**. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2562). **คู่มือศึกษาวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ (ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560)**. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาวิชากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- ฤทัย หงส์ศิริ. (2545). **คู่มือการศึกษาวิชาการปกครอง : นิติกรรมทางปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาวิชากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- _____. (2546). **หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2546). **หลักการพื้นฐานของกฎหมายปกครองและการกระทำทางปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2554). **กฎหมายปกครองภาคทั่วไป**. กรุงเทพฯ: นิติราษฎร์.
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. (2545). **คู่มือการศึกษาวิชากฎหมายปกครอง : การกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: สำนักอบรมศึกษาวิชากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา.
- _____. (2565). **รวมข้อเขียนเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายปกครอง**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- _____. (2566). **ข้อความคิดและหลักการพื้นฐานบางประการของกฎหมายปกครอง (พิมพ์ครั้งที่ 6)**. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- วิษณุ เครืองาม. (2530). **กฎหมายรัฐธรรมนูญ**. กรุงเทพฯ: แสงสุทธิการพิมพ์.

- สมยศ เชื้อไทย (2550). *คำอธิบายวิชากฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2548). *คู่มือเบื้องต้น : การร่างกฎหมายและแบบของกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2560). *คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี “การทบทวนยกเลิก ปรับปรุง แก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่ล้าสมัยหรือหมดความจำเป็น (Deregulation)”*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ. (2551). *กฎหมายพื้นฐานสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี*. กรุงเทพฯ: พี. เพรส.
- สำนักพัฒนาระบบงานคดีปกครอง (2550). *ข้อพิจารณาเกี่ยวกับกฎ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.
- สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2549). *แนวทางการปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. 2548 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- แสวง บุญเฉลิมวิภาค. (2543). *ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย*. กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- อมร จันทรสมบุรณ์. (2544). *กฎหมายปกครอง LW 312*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์

- นรินทร์ อธิสาร. (2546). *การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของกฎโดยศาลปกครอง และผลในทางกฎหมายของกฎที่ถูกศาลปกครองเพิกถอน*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นุศรา น่วมคำริห์. (2560). *ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการอุทธรณ์หรือฟ้องคดีของข้าราชการพลเรือนต่อคำวินิจฉัยชี้ขาดความผิดของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ*. สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประเสริฐ สุขสบาย. (2549). *การออกกฎของฝ่ายบริหาร*. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

- ปรีชา สุขะ. (2557). **ปัญหาการควบคุมและตรวจสอบการออกกฎของหน่วยงานทางปกครอง : ศึกษากรณีการเพิกถอนกฎตามกฎหมายจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง.** สารนิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ภูมิวิสต์ ข้างโต. (2559). **ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ.** วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- รดาพรรณ เกื้อกุลเกียรติ. (2533). **การตรากฎหมายลำดับรองในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วราภรณ์ ปิยะมงคลวงศ์. (2531). **การมอบอำนาจนิติบัญญัติให้ฝ่ายบริหาร.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเจตน์ สถาพรนานนท์. (2545). **การควบคุมการออกกฎขององค์กรฝ่ายปกครองในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หทัยรัตน์ เนาว์พิริยวัฒน์. (2552). **การมอบอำนาจให้ฝ่ายบริหารตรากฎหมายลำดับรอง.** วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วารสาร บทความ

- กองหลักนิติบัญญัติ. (2565). ข้อพิจารณาในการออกกฎเพื่อให้กฎชอบด้วยกฎหมายแม่บท. **วารสารกฎหมายเปรียบเทียบ ปีที่ 2.** สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.
- ตรีเพชร จิตรมहीมา. (2562). การควบคุมฝ่ายปกครองโดยหลักความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง พิจารณาจากข้อความคิดไปสู่ผลการปฏิบัติราชการทางปกครอง. **การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติมหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 14 ประจำปี 2562.** มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ถาวร เกียรติทับทิว. (2546). หลักการแบ่งแยกอำนาจและความสัมพันธ์ขององค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยตามแนวความคิดของมองเตสกีเออ. **วารสารพัฒนบริหารศาสตร์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.** 43(3).
- บรรเจิด สิงคะเนติและสมศักดิ์ นวตระกูลพิสุทธ์. (2542). หลักความได้สัดส่วนตามหลักกฎหมายของเยอรมันและฝรั่งเศส. **วารสารศาลรัฐธรรมนูญ.** 1(2).
- ปิยะศาสตร์ ไชวพันธุ์ (2548). การควบคุมความชอบด้วยกฎหมายของกฎโดยศาลปกครองฝรั่งเศส. **วารสารวิชาการศาลปกครอง.** 5(2).

ฝ่ายพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2549). การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย. *วารสารกฎหมายปกครอง*. 24(3).

วุฒิชัย จิตตานุ. (2547). กลไกทางกฎหมายของศาลรัฐธรรมนูญระบบรวมศูนย์ (Centralized System) หรือรูปแบบยุโรป (European Model) ในประเทศต่างๆ ทั่วโลก. *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*. 6(17).

สมยศ เชื้อไทย. (2530). การกระทำทางปกครอง. *วารสารนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*. 17(3).

สิงห์ สัมมาชีพ. (2554). ทำอย่างไรให้กฎหมายประกาศใช้ได้จริง (ตอนจบ). *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*. 13(38).

สุริรัตน์ พิทยาภรณ์. (2538). การตรารัฐบัญญัติและการออกกฎหมายลำดับรองตามรัฐธรรมนูญปี 1958. *รวมบทความทางวิชาการเนื่องในโอกาสครบรอบ 80 ปี ศาสตราจารย์ ไพโรจน์ ชัยนาม*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อดิศักดิ์ น้อยสุวรรณ. (2554). การควบคุมการออกกฎหมายลำดับรองของฝ่ายบริหาร. *วารสารกฎหมายมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*. 4(7).

เอกสารอื่นๆ

ประสาธ พงษ์สุวรรณ. (2563). เหตุที่ใช้อ้างในการเพิกถอนนิติกรรมทางปกครอง. *การอบรมหลักสูตรพนักงานคดีปกครองระดับสูง รุ่นที่ 18 ปี 2566*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.

_____. (2566). คดีปกครองเกี่ยวกับการฟ้องเพิกถอนกฎ คำสั่ง และการห้ามกระทำการ. *การอบรมหลักสูตรพนักงานคดีปกครองระดับสูง รุ่นที่ 18 ปี 2566*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.

ตรีเพชร จิตรมहिมา. (2554). (ถอดความ). Déclaration des Droits de L'Homme et du Citoyen du 26 Août 1789. (คำประกาศแห่งสิทธิมนุษยชนและพลเมือง ลงวันที่ 26 สิงหาคม ค.ศ. 1789). *เอกสารประกอบคำบรรยายวิชา LAW 404 กฎหมายปกครอง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ. (2549). (ถอดความ). คุณภาพของกฎหมาย สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขในฝรั่งเศส. *การบรรยายพิเศษโดย Mme Célia Vérot, ตุลาการประจำสภาแห่งรัฐฝรั่งเศส (Conseil d'Etat)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

สำนักงานศาลปกครอง. (ม.ป.ป.). กรณีกฎหมายลำดับรองออกโดยขัดหรือแย้งกับกฎหมาย
 ในระดับพระราชบัญญัติฉบับอื่นที่เกี่ยวข้อง. **รายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี
 เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐเสนอต่อ
 คณะรัฐมนตรี.** กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลปกครอง.

ความเห็นทางกฎหมาย

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 138/2526)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 49/2532)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 228/2535)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 132/2536)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 376/2539)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 484/2543)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 139/2544)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 49/2546)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 393/2548)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 674/2558)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 479/2560)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 514/2560)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 714/2560)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 584/2566)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 765/2566)

ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา (เรื่องเสร็จที่ 1230/2566)

ความเห็นคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย (เรื่องเสร็จที่ 1223/2566)

ความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง (เรื่องเสร็จที่ 694/2551)

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0204/ว114 ลงวันที่ 12 ตุลาคม 2543

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว498 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2559

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0503/ว171.2 ลงวันที่ 12 เมษายน 2560

หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สุด ที่ นร 0505/ว3057 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม 2564

หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ค่วนที่สุด ที่ นร 0908/141 ลงวันที่ 4 มีนาคม 2564

หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/ว311 ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2562

หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0503/ว3483 ลงวันที่ 23 ธันวาคม 2564

เอกสารต่างประเทศ

หนังสือ

Alber Venn Dicey. (1885). *Introduction to the Study of the Law of the Constitution*. London: Macmillan 1959.

Déclaration des Droits de l'Homme et du Citoyen du 26 août 1789.

O.HoodPhillip, Paul Jackson and Patricia Leopold. (2001). *Constitutional and Administrative Law*. (8 th edition).

Verac Crabbe. (1993). *Legislative Drafting* Volum 1.

David R Miers Alan C. Page. (1990). *Legislation* (2 nd ed.). London: Sweet & Maxwell.

Carl. F. Stychim. (n.d.). *Legal Method*. London: Sweet & Maxwell.

S.Namasivayam. (1967). *The Drafting of Legislation*. Ghana Universities Press Accra.

Neil Hawke and Neal Parpworth. (1 9 9 6). *Introduction to Administrative Law*. Great Britain. Biddles Ltd, Guildford and King 's Lynn.

5Mahendra P. Singh. (2001). *German Administrative Law in Common Law Perspective*. (2nd edition). Berlin: Springer-Verlag.

Better Regulation Task Force. (2003). *Principles of Good Regulation*. (Online). Available: <https://www.brtf.gov.uk>

Cabinet office. (2001). *Review of the Regulatory Reform Act 2001*. (Online). Available: <https://www.cabinetoffice.gov.uk/Regulation>.

House of Commons Information Office. (2 0 0 6). *Fact sheet on. Statutory Instruments*. (Online). Available: <https://www.parliament.gov.uk>.

ฐานข้อมูลออนไลน์

กองกฎหมายปกครอง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (ม.ม.ป.). *สาระสำคัญของพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2548). *หลักความเสมอภาค*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.public-law.net/publaw/view.aspx?id=657>

คณะกรรมการศึกษาและยกร่างหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ. (2566).

ความเบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

คณะผู้ก่อบรมและดูงานการร่างกฎหมายในฝรั่งเศส. (ม.ม.ป.). *กระบวนการร่างกฎหมายในฝรั่งเศส*.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

ชำนาญ จันทร์เรือง. (2554). *ศักดิ์ของกฎหมาย “ออก พ.ร.ก. ยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 50 ไปใช้ ปี 40*

ทำไม่ได้”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://prachatai.com/journal/2011/07/36224>

ธรรมนิติย์ สุมันตกุล. (2563). *การร่างกฎหมายลำดับรอง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2551). *หลักพื้นฐานของกฎหมายปกครอง*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://public-law.net/publaw/view.aspx?id=1229>

ปกรณ์ นิลประพันธ์. (2558) *ปฏิรูปกฎหมายลำดับรอง : การปฏิรูปที่จับต้องได้จริง*. (ออนไลน์).

เข้าถึงได้จาก: <https://lawdrafter.blogspot.com/2015/01/blog-post.html>

พงษ์ธวัฒน์ บุญพิทักษ์. (2560). *สิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ*

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/elaw_parcy/ewt_dl_link.php?nid=1728

ภิรภัทร ด่านธีระภากุล. (2563). *หลักนิติธรรมและธรรมาภิบาลกับสังคมประชาธิปไตย*.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

ศุภวัฒน์ สิงห์สุวรรณ. (2565). *ปัญหา “การมอบอำนาจช่วง” ในการออกกฎของฝ่ายปกครอง*.

(ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____. (2566). *หลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับ “กฎ” ของฝ่ายปกครอง : บทบัญญัติที่เพิ่มเข้ามาใหม่*

ในกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

สิทธิกร ศักดิ์แสง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารในระบบรัฐสภาของ*

ประเทศไทยภายใต้รัฐธรรมนูญ 2560. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

https://www.facebook.com/sittikom.sru/posts/3478328195594987/?paipv=0&eav=AfY3NyVy8FDsm-QjJNdeCja_pHSfbFXRJg2fVltx0RDtOrYPyVakMhgS2BhRNZ-C3UY&_rdr

สำนักข่าวกรองแห่งชาติ. (2565). **ข้อมูลพื้นฐานของต่างประเทศ 2565 สหราชอาณาจักรบริเตนใหญ่และไอร์แลนด์เหนือ (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland)**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.nia.go.th/media/almanac/2022/01/สหราชอาณาจักร_2565.pdf

_____. (2565). **ข้อมูลพื้นฐานของต่างประเทศ 2565 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (Federal Republic of Germany Bundesrepublik Deutschland)**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.nia.go.th/media/almanac/2022/01/เยอรมัน_2565.pdf

_____. (2565). **ข้อมูลพื้นฐานของต่างประเทศ 2565 สาธารณรัฐฝรั่งเศส (French Republic)**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: https://www.nia.go.th/media/almanac/2022/01/ฝรั่งเศส_2565.pdf

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). **เกร็ดความรู้ ออกกฎหมายเกินแม่บทหมายความว่าอย่างไร**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). **วิสัยทัศน์ พันธกิจ** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th>.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (ม.ป.ป.). **ทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยและต่างประเทศ “สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี”**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<http://www.local.moi.go.th/document%208.pdf>

สุกิจ สัมฤทธิ์พอง. (2563). **กฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติซึ่งเป็นเรื่องทางเทคนิค โดยแท้หรือเป็นเรื่องที่ไม่มีผลกระทบต่อบุคคลภายนอก : มุมมองด้านนิตินโยบาย**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____. (2563). **หลักการสำคัญ 2 ประการในพระราชบัญญัติแม่บทเกี่ยวกับกฎหมายลำดับรองที่ตราขึ้นตามพระราชบัญญัติแม่บท**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____. (2563). **ข้อควรระวัง : การบัญญัติกฎหมายลำดับรองที่มีผลเป็นการแปลงหลักการของกฎหมายแม่บท จากกฎหมายส่งเสริม ให้กลายเป็น กฎหมายควบคุม**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____ . (2563). **กฎหมายลำดับรองออกเกินแม่บท : ข้อพิจารณาด้านอำนาจตามกฎหมายแม่บทและแนวทางการร่างกฎหมาย.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____ . (2563). **การไม่สร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร” ข้อพิจารณาสำหรั้บการตรากฎหมายลำดับรองที่ออก ตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

_____ . (2563). **กฎหมายลำดับรองที่มีลำดับศักดิ์ตั้งแต่กฎกระทรวงลงมา : พิจารณาในแง่ของอำนาจในการตราและเงื่อนไขการมีผลบังคับใช้.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

ศุภกิจ สัมฤทธิ์ผ่อง, อัญชลี พูลเต็ม และสายทิพย์ จาละ. (2556). **บันทึก เรื่อง การมอบอำนาจช่วง (Sub Delegation).** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>

อนิษา เกษมสันต์ ณ อรุชยา. (2563). **การออกกฎหมายให้เกินแม่บท.** (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก:

<https://www.ocs.go.th/council-of-state/#/static/view/right>